Cuntas Leithreasa 2022

Vóta 28

Gnóthaí Eachtracha

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 28, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 ar thuarastail agus speansais Oifig an Aire Gnóthaí Eachtracha agus ar sheirbhísí áirithe arna riar ag an Oifig sin, lena n-áirítear deontais agus ranníocaíochtaí le heagraíochtaí idirnáisiúnta.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2022, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain.

Dlitear barrachas €15.838 milliún a ghéilleadh don Státchiste.

Is cuid den chuntas iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1 go 6.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta, maidir le cuntas leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe i gCiorclán 22 de 2022, chun feidhme agus an cuntas á ullmhú, seachas i gcás an mhéid seo a leanas.

Sócmhainní caipitil

Tá luach seilbh na talún agus na bhfoirgneamh atá ar áireamh i ráiteas na sócmhainní caipitil bunaithe ar luachálacha tréimhsiúla, agus breiseanna le talamh agus foirgnimh agus feabhsuithe ar thalamh agus foirgnimh ina dhiaidh sin á n-iompar de réir costais go dtí an chéad luacháil ábhartha eile.

Is é an modh athluachála a úsáidtear an luach margaidh reatha bunaithe ar dhálaí margaidh áitiúil.

Dímheas

Déantar dímheas a ríomh ar bhonn bliantúil chun críocha an chuntais seo.

Ní dhéantar foirgnimh a dhímheas.

Idirbhearta malairte eachtraí

Aistrítear idirbhearta a dhéantar in airgeadraí eachtracha go Euro ag ráta malairte an mhargaidh atá i réim i dtús gach míosa. Déantar idirbhearta malairte eachtraí a dhéanann an cheanncheathrú a thaifeadadh ag an ráta ag an dáta a glanadh an t-idirbheart. Rinneadh gach airgeadra iasachta atá coinnithe i gcuntais bhainc mhisin taidhleoireachta na Roinne a athluacháil trí úsáid a bhaint as rátaí an Bhainc Ceannais Eorpaigh amhail an 31 Nollaig 2022.

Speansais fhabhraithe, réamhíocaíochtaí agus ceangaltais ag misin taidhleoireachta

Ní áirítear le speansais fhabhraithe, réamhíocaíochtaí ná ceangaltais aon suimeanna maidir le misin taidhleoireachta na Roinne seachas iad sin a bhaineann le réadmhaoin ar cíos.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú.

Déantar an fhreagracht seo a chleachtadh i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs mo chuid oibleagáidí eile mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnach seachas dearbhú iomlán a thabhairt go gcosnaítear sócmhainní, go ndéantar idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh go cuí agus go seachnaítear earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go dtabharfaí faoi deara iad go tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialuithe inmheánacha airgeadais a chothabháil agus bíonn an córas agus a éifeachtacht faoi athbhreithniú leanúnach.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí maidir le ceanglais an chomhaontaithe seirbhíse idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte comhlíonta agam i ndáil leis na feidhmeanna párolla agus acmhainní daonna a sholáthar.

Bím ag brath ar litir dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte á rá go bhfuil na rialuithe cuí á bhfeidhmiú i ndáil le seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Roinn seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na gnéithe seo a leanas mar chuid di.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar an leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal ina bhfuil freagracht i leith bainistíocht airgeadais sannta.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a áirithiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a thabhairt dom le linn dom mo chuid freagrachtaí a chomhlíonadh as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Rinneadh doiciméadú ar na nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat um nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú bainistíochta tráthrialta i bhfeidhm. Áirítear ann na nithe seo a leanas ach go háirithe:

- déantar dualgais a dheighilt agus tá córas tarmligin agus cuntasachta ann
- tá córas buiséadaithe cuí ann, le buiséad bliantúil a bhíonn faoi athbhreithniú ag an lucht ardbhainistíochta
- déanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe tráthrialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí
- tá córas bainistíochta riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn
- tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- tá treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa atá faofa agam. Téann anailís ar na rioscaí airgeadais sin atá os comhair na Roinne i bhfeidhm ar a cuid oibre agus tá a cuid pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí, atá faofa agam féin, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé mar aidhm leis na pleananna bliantúla na príomhrialuithe a chumhdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnach. I gcomhar leis an gCoiste Iniúchóireachta, déanaim an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí a athbhreithniú go tréimhsiúil. Tá próiseas foirmiúil i bhfeidhm chun gníomh leantach a dhéanamh ar chur chun feidhme na moltaí ó thuairiscí na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Soláthar

Deimhním go gcinntíonn an Roinn go mbíonn díriú cuí ann ar dhea-chleachtas agus nithe á gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte ábhartha ar fad.

Tá mionsonraí tugtha ag an Roinn faoi 19 gconradh neamhiomaíocha sa tuairisceán bliantúil maidir le Ciorclán 40/2002 chuig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Chomhlíon an Roinn na treoirlínte ábhartha, seachas i gcás sé chonradh (ar mhó a luach ná €25,000, gan CBL a áireamh), a raibh luach iomlán €658,362 orthu.

Rinneadh ceithre chonradh (€558,898), a dámhadh roimhe seo faoi phróiseas tairisceana iomaíoch a fhadú thar dháta bunaidh an chonartha gan próiseas iomaíoch. Lorgóidh an Roinn tairiscintí i leith trí chonradh i ráithe 3 den bhliain 2023 agus tá an conradh eile i mbun próiseas tairisceana faoi láthair trí úsáid a bhaint as creat lárnach rialtais na hOifige um Sholáthar Rialtais.

Dámhadh dhá chonradh (€99,464) gan próiseas tairisceana iomaíoch agus lorgófar tairiscint ina leith le linn na bliana 2023.

Comhlíonadh cánach na misean

Is é polasaí na Roinne na hoibleagáidí áitiúla cánach agus árachais shóisialaigh sna háiteanna ina mbíonn misin lonnaithe a chomhlíonadh. Déanann an Rannán Acmhainní Daonna agus an Rannán Airgeadais oibleagáidí cánach na dtíortha óstacha a athbhreithniú ar bhonn leanúnach trí athbhreithniú deisce ó fhoirne ag an gceanncheathrú agus trí chuairteanna misin rialta. Chomh maith leis sin, áirítear le feidhm iniúchóireachta inmheánaí na Roinne athbhreithniú ar chomhlíonadh cánacha áitiúla in athbhreithniú iniúchóireachta inmheánaí gach misin. Soláthraíonn an Roinn treoir maidir le rialacha cánach áitiúla mar chuid dá clár oiliúna do bhaill foirne sula dtéann siad ar phostuithe thar lear freisin.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an Roinn lena ndéantar sainaithint agus tuairisciú ar na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid agus is féidir, chun iad a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaithnítear na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus rinneadh iad sin a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Déanann an Bord Bainistíochta an clár a athbhreithniú agus a athrú chun dáta ar bhonn ráithiúil. Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú ar leibhéal inghlactha.

Ar an gclár rioscaí, mionsonraítear na rialuithe agus na gníomhartha atá riachtanach chun rioscaí a mhaolú agus sanntar freagrachtaí as rialuithe do bhaill foirne ar leith. Déanann an tAonad Meastóireachta agus Iniúchóireachta athbhreithnithe tréimhsiúla chomh maith ar chóras bainistíochta riosca na Roinne mar chuid dá phlean ilbhliantúil iniúchóireachta inmheánaí.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe. Déantar easnaimh rialaithe a chur in iúl go tráthúil dóibh sin atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord Bainistíochta. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus na ndaoine den lucht ardbhainistíochta laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Ró-íocaíochtaí ó aisíocaíochtaí pas

Aisíocann an Roinn iarratasóirí ar phas sa chás nár éirigh le hiarratas ar phas, sa chás gur cuireadh iarratas ar ceal nó sa chás gur íoc custaiméir an táille ábhartha níos mó ná uair amháin, mar shampla mar gheall ar roinnt iarratas a dhéanamh trí bhealaí éagsúla iarratais. Tháinig méadú suntasach ar an líon aisíocaíochtaí a d’eisigh Seirbhís na bPasanna ó bhí an bhliain 2021 ann, mar thoradh ar phaindéim COVID-19. Ó tharla nach rabhthas in ann taisteal thar lear le linn na bliana 2020 agus le linn cuid den bhliain 2021, níor cuireadh iarratais ar phas chun cinn agus bhí aisíocaíochtaí dlite do go leor custaiméirí. Baineadh an buaicleibhéal aisíocaíochta amach sa bhliain 2022 mar gheall ar mhéadú foriomlán sa líon iarratas a próiseáladh, chomh maith le méadú ar iarratais chomhuaineacha trí dhá cheann nó trí cinn de bhealaí éagsúla iarratais ar phas, nuair a bhí an t-am próiseála an-fhada. Bhí na haisíocaíochtaí fós ar leibhéal ard sa bhliain 2023 de réir mar a próiseáladh riaráistí na n-aisíocaíochtaí.

I dtús na bliana 2023, shainaithin an Roinn saincheist inar próiseáladh aisíocaíochtaí dúblacha mar gheall ar earráid sa chóras a tháinig chun cinn nuair a sháraigh líon na n-aisíocaíochtaí tairseach córais. Fuair 1,260 íocaí san iomlán ró-íocaíochtaí aisíocaíochtaí dúblacha. Bhí formhór na ró-íocaíochtaí sin ann in 2022-2023, agus bhí líon i bhfad níos lú ann in 2019, tráth a chonacthas ar dtús iarratais a bheith ag teacht isteach trí bhealaí iomadúla ag buaic-amanna, tar éis iarratais ar líne a thabhairt isteach do gach iarratasóir in Éirinn. Níor tharla aon ró-íocaíochtaí i mblianta eile. Is ionann luach iomlán na ró-íocaíochtaí a sainaithníodh agus €121,014 (2019: €1,738; 2022: €53,620; 2023: €65,656).

Bhí an earráid teoranta don chóras a bhí i bhfeidhm d’iarratais le casadh an phoist. Níor sainaithníodh aon earráidí ar an gcóras iarratais ar phas ar líne. Tá beart déanta ag an Roinn chun na hearráidí sa chóras a cheartú le cosc a chur ar ró-íocaíochtaí ó aisíocaíochtaí pasanna amach anseo.

Joe Hackett
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Gnóthaí Eachtracha

31 Iúil 2023

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 28 Gnóthaí Eachtracha

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 28 Gnóthaí Eachtracha don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáltais agus an caiteachas a bhain le Vóta 28 Gnóthaí Eachtracha don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022, agus
- ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht arna fhógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Níl baint ná páirt agam le Gnóthaí Eachtracha agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta san aguisín leis an tuarascáil seo.

Neamhchomhlíonadh le rialacha soláthair

Tá sé nochta ag an Oifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais gur tharla cásanna ábhartha neamhchomhlíonta le rialacha soláthair náisiúnta maidir le conarthaí a bhí ag feidhmiú i 2022.

Aisíocann pas ró-íocaíochtaí

Nocht an tOifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas um rialú inmheánach airgeadais, mar gheall ar theip rialaithe, go raibh íocaíochtaí dúblacha de €121,000 san iomlán i leith aisíocaíochtaí áirithe táillí iarratais ar phas.

An tseirbhís pas

Déanann Caibidil 7 de mo thuarascáil ar chuntais na seirbhísí poiblí do 2022 athbhreithniú ar na córais atá i bhfeidhm maidir leis an tseirbhís pas.

Seamus MacCárthaigh
Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

3 Lúnasa 2023

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den Exchequer and Audit Departments Act 1866
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach tá an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a aimseofar míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más amhlaidh ina n-aonar nó mar chomhiomlán a d'fhéadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaithint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna cuntas leithreasa, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bunús a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Gnóthaím tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá oiriúnach do na cúinsí. Ní dhéanaim amhlaidh, áfach, chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha i rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás gurb amhlaidh, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca leis an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 28 Gnóthaí Eachtracha

Cuntas Leithreasa 2022

				2022	2021
			Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
Caiteachas an chláir					
A	Freastal ar mhuintir na hÉireann sa bhaile agus thar lear agus an t-athmhuintearas agus an comhar a chur chun cinn (‘Ár ndaoine’)				
	Bunaidh	103,759			
	Forlíontach	13,895			
			117,654	122,773	86,562
B	Luachanna agus leasanna na hÉireann san Eoraip a chosaint agus a chur chun cinn (‘Ár nIonad san Eoraip’)				
	Bunaidh	39,130			
	Forlíontach	905			
			40,035	40,039	34,430
C	A bheith ag obair ar mhaithe le domhan níos cothroime, níos córa, níos sábháilte agus níos inbhuanaithe (‘Ár Luachanna’)				
	Bunaidh	62,357			
	Forlíontach	67,590			
			129,947	128,773	54,928
D	Cur le Rathúnas na hÉireann trínár leasanna geilleagracha a chur chun cinn thar lear (‘Ár Rathúnas’)				
	Bunaidh	44,340			
	Forlíontach	(156)			
			44,184	43,719	39,099
E	Neartú a dhéanamh ar ár dtionchar agus ár n-acmhainn chun na spriocanna atá againn a bhaint amach (‘Ár dTionchar’)				
	Bunaidh	66,809			
	Forlíontach	1,766			
			68,575	60,875	51,331

Ollchaiteachas

	Bunaidh	316,395			
	Forlíontach	84,000			
			400,395	**396,179**	**266,350**
	Lúide				
F	**Leithreasaí-i-gcabhair**		**65,000**	**78,872**	**51,169**
	Bunaidh	251,395			
	Forlíontach	84,000			
Glanchaiteachas			**335,395**	**317,307**	**215,181**

Barrachas

Dlitear barrachas na suime a soláthraíodh os cionn na glansuime a caitheadh a ghéilleadh don Státchiste. Faoi Alt 91 den Acht Airgeadais, 2004, féadfar iomlán na leithreasaí neamhchaite i leith seirbhísí soláthair caipitil nó cuid díobh a thabhairt ar aghaidh lena gcaitheamh an bhliain ina dhiaidh sin. Tugadh €2.25 milliún de leithreasaí neamhchaite i ndáil le gnéithe caipitil d'fho-mhírcheann riaracháin 'costais áitribh oifige' ar aghaidh go 2023.

	2022	**2021**
	€	**€**
Barrachas	18,087,679	21,578,623
Géilleadh iarchurtha	(2,250,000)	—
Barrachas le géilleadh	**15,837,679**	**21,578,623**

Joe Hackett
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Gnóthaí Eachtracha

31 Iúil 2023

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2022

		2022	2021
	€000	**€000**	**€000**
Costas an chláir		159,662	72,157
Pá		119,346	109,160
Neamhphá		117,171	85,033
Ollchaiteachas		**396,179**	**266,350**
Lúide			
Leithreasaí-i-gcabhair		**78,872**	**51,169**
Glanchaiteachas		**317,307**	**215,181**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Ceannacháin airgid thirim	(9,280)		
Diúscairtí airgid thirim	55		
Brabús ar dhiúscairtí	(37)		
Dímheas	2,483	(6,779)	191
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhabhruithe deiridh	(252)		
Méadú ar réamhíocaíochtaí deiridh	(1,688)		
Laghdú ar fhardail	3,635	1,695	8,108
Caiteachas díreach		**312,223**	**223,480**
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		28,775	24,500
Measchíosanna		3,311	3,209
Glanchostas an chláir		**344,309**	**251,189**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas maidir le Vóta 28 a tabhaíodh in áit eile, glan ar chostais seirbhísí comhroinnte a soláthraíodh do Vótaí eile.

		2022	2021
		€000	**€000**
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	82	60
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	22,130	18,233
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	5,660	5,263
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	197	165
Vóta 20	An Garda Síochána	235	159
Vóta 43	Oifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais	148	249
An Príomh-Chiste – pinsin na n-airí		433	405
Costais na seirbhísí comhroinnte a soláthraíodh do Vótaí eile		(110)	(34)
		28,775	**24,500**

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €000	2021 €000
Sócmhainní caipitil	2.1	200,285	193,506
Sócmhainní reatha			
Fardail	2.3	7,505	11,140
Réamhíocaíochtaí	2.4	9,605	7,917
Iarmhéideanna dochair eile	2.5	9,503	7,013
Iomlán na sócmhainní reatha		**26,613**	**26,070**
Lúide dliteanais reatha			
Banc agus airgead tirim	2.2	4,220	1,728
Speansais fhabhraithe	2.6	2,421	2,673
Iarmhéideanna sochair eile	2.7	4,034	3,780
Glanmhaoiniú ón Státchiste	2.8	1,249	1,505
Iomlán na ndliteanas reatha		**11,924**	**9,686**
Glansócmhainní reatha		14,689	16,384
Glansócmhainní		**214,974**	**209,890**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.9	**214,974**	**209,890**

2.1 Sócmhainní caipitil

	Talamh agus foirgnimh	Mótarfheithiclí	Troscán agus feistis	Trealamh oifige	Sócmhainní atá á bhforbairt [a]	Iomlán
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ollsócmhainní [b]						
Costas nó luacháil ag an 1 Eanáir 2022	186,105	2,805	7,644	64,123	1,740	262,417
Breiseanna	1,173	485	57	496	7,069	9,280
Diúscairtí	—	(256)	(358)	(26)	—	(640)
Costas nó luacháil ag an 31 Nollaig 2022	**187,278**	**3,034**	**7,343**	**64,593**	**8,809**	**271,057**[b]
Dímheas carntha						
Iarmhéid tosaigh ag an 1 Eanáir 2022	—	2,096	6,777	60,038	—	68,911
Dímheas don bhliain	—	402	39	2,042	—	2,483
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(256)	(340)	(26)	—	(622)
Dímheas carnach ag an 31 Nollaig 2022	—	2,242	6,476	62,054	—	70,772
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2022	**187,278**	**792**	**867**	**2,539**	**8,809**	**200,285**
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2021	186,105	709	867	4,085	1,740	193,506

Nótaí

a Is ionann sócmhainní atá á bhforbairt agus sócmhainní do Sheirbhís na bPasanna agus tógáil Theach na hÉireann i dTóiceo atá ar bun faoi láthair. Léirítear leis na sócmhainní sin tionscadail nach raibh tugtha chun críche ag an 31 Nollaig 2022.

b Áirítear sa chostas nó luacháil ag tús agus deireadh na bliana sócmhainní a fuarthas ar chostas faoi bhun €10,000 roimh an 1 Eanáir 2020.

2.2 Banc agus airgead tirim

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Iarmhéideanna ag an bPámháistir Ginearálta	(23,794)	(26,238)
Iarmhéideanna cuntais bainc tráchtála	2,595	6,345
Iarmhéideanna bainc agus airgid thirim na misean	16,979	18,165
	(4,220)	**(1,728)**

2.3 Fardail [a]

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Leabhair phas agus cártaí pas	7,466	11,059
Stoic phrótacail	39	18
Stáiseanóireacht	—	15
Postas réamhíoctha	—	5
Ábhair inchaite TF	—	43
	7,505	**11,140**

Nóta [a] Ón mbliain 2022 i leith, déantar míreanna ardtoirte íseal-luacha a chlárú ina n-iomláine mar speansas sa bhliain agus ní aicmítear mar earraí stoic iad a thuilleadh.

2.4 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Cíosanna misin	2,090	1,671
Ranníocaíochtaí le heagraíochtaí idirnáisiúnta	2,205	3,384
Réamhíocaíochtaí eile	5,310	2,862
	9,605	**7,917**

2.5 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Cuntais roinne agus ghníomhaireachta	7,728	5,419
Cuntais óinchiste agus cuntais fionraí phearsanta	1,345	1,081
Cuntais airleacan tuarastail	3	5
Aisdúichithe [a]	124	135
Cuntais rialaithe párolla	356	317
Féichiúnaithe consail oinigh	(60)	47
Iarmhéideanna eile	7	9
	9,503	**7,013**

Nóta [a] Sna blianta 2020 agus 2021, caitheadh €1.6 milliún ar chostais aisdúichithe éigeandála de dheasca phaindéim Covid-19. Go dtí seo, tá €1 mhilliún faighte ar ais (lena n-áirítear €436,000 ó AE). Sna blianta roimhe seo, gearradh na suimeanna seo a leanas ar chlár A.4: 2021: €41,000; 2020: €347,000.

2.6 Speansais fhabhraithe

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Fabhruithe riaracháin	1,496	1,801
Fabhruithe clár	819	789
Fabhruithe taistil agus cothaithe	106	83
	2,421	**2,673**

2.7 Iarmhéideanna sochair eile

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Suimeanna atá dlite don Stát		
Cáin ioncaim	1,409	1,284
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	1,098	941
Muirear sóisialach uilíoch	301	261
Cáin mhaoine áitiúil	8	9
Cáin bhreisluacha	30	17
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	222	225
	3,068	2,737
Ilchreidiúnaithe	966	1,043
	4,034	**3,780**

2.8 Glanmhaoiniú ón Státchiste

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Barrachas le géilleadh	15,838	21,579
Géilleadh iarchurtha	2,250	—
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh	(16,839)	(20,074)
Glanmhaoiniú ón Státchiste	**1,249**	**1,505**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Iarmhéideanna dochair eile	9,503	7,013
Creidiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	(4,220)	(1,728)
Dlite don Stát	(3,068)	(2,737)
Iarmhéideanna sochair eile	(966)	(1,043)
	(8,254)	(5,508)
	1,249	**1,505**

2.9 Cuntas maoinithe Stáit

	Nóta		2022	2021
		€000	€000	€000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir			209,890	191,377
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	335,395		
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(15,838)		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(2,250)		
Glanvóta			317,307	215,181
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1.1		28,775	24,500
Caiteachas neamhairgid - measchíosanna	1		3,311	3,209
Míreanna neamhairgid - coigeartuithe i ndáil le sócmhainní caipitil			—	26,812
Glanchostas an chláir	1		(344,309)	(251,189)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig			**214,974**	**209,890**

2.10 Ceangaltais

Áirítear sna ceangaltais suimeanna a bhféadfadh an Roinn a bheith freagrach astu de réir dlí in 2023 agus sna blianta ina dhiaidh sin faoi chonarthaí in-fhorfheidhmithe ceangailteacha.

ag an 31 Nollaig	2022	2021
	€000	€000
Ceangaltais léasa [a]	83,590	85,579
Soláthar earraí agus seirbhísí	14,376	14,710
Iomlán na gceangaltas	**97,966**	**100,289**

Nóta [a] Déantar ceangaltais léasa maoine a fhritháireamh le réamhíocaíochtaí. B’ionann cíosanna réamhíoctha agus €2.09 milliún (2021: €1.671 milliún) agus déantar é sin a áireamh san fhigiúr réamhíocaíochtaí €9.605 milliún (nóta 2.4). Léirítear sna ceangaltais léasa ag an 31 Nollaig 2022 iomlán na gceangaltas amach seo faoi chomhaontuithe léasa atá ceangailteach de réir dlí.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos a chionroinnt ar na cláir, chun costais iomlána na gclár a chur i láthair.

				2022		2021
				Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais					
		Bunaidh	116,837			
		Forlíontach	3,000			
				119,837	119,346	109,160
ii	Taisteal agus cothú			6,550	7,606	4,716
iii	Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha			6,950	6,809	3,851
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide					
		Bunaidh	6,950			
		Forlíontach	1,500			
				8,450	7,468	4,797
v	Trealamh oifige agus seirbhísí seachtracha TF					
		Bunaidh	24,890			
		Forlíontach	9,000			
				33,890	35,519	26,327
vi	Costais áitribh oifige					
		Bunaidh	47,065			
		Forlíontach	1,998			
				49,063	44,228	31,953
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe			100	62	79
viii	Tacaí i ndáil le postú					
		Bunaidh	13,597			
		Forlíontach	1,002			
				14,599	15,479	13,310
				239,439	**236,517**	**194,193**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas riaracháin (+/- 25% agus €100,000) i gcomparáid leis an soláthar bunaidh.

v Trealamh oifige agus seirbhísí seachtracha TF

Soláthar meastacháin €24.89 milliún; toradh €35.519 milliún

Ba mar thoradh, den chuid is mó, ar cheannacháin leabhar pas roimh ré agus na sliseanna a úsáideadh iontu a bhí an caiteachas breise €10.629 milliún i gceist. Measadh go raibh na ceannacháin sin riachtanach d’fhonn a chinntiú go mbeadh soláthar dóthanach leabhar pas ag Oifig na bPasanna chun freastal ar an éileamh a rabhthas ag súil leis sa bhliain 2023, i gcomhthéacs ganntanas domhanda sliseanna agus saincheisteanna eile slabhra soláthair.

Clár A Ár nDaoine

				2022		2021
			Soláthar meastacháin		Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
A.1	Riarachán – pá					
		Bunaidh	30,950			
		Forlíontach	795			
				31,745	31,615	28,868
A.2	Riarachán – neamhphá					
		Bunaidh	38,936			
		Forlíontach	11,600			
				50,536	56,458	36,076
A.3	Coimisiún Fulbright			404	404	404
A.4	Cúnamh éigeandála consalachta			79	76	53
A.5	Tacaíocht do sheirbhísí eisimirceach Éireannach					
		Bunaidh	12,595			
		Forlíontach	1,500			
				14,095	13,959	12,912
A.6	Comhar Thuaidh/Theas agus Angla-Éireannach			5,045	5,031	4,895
A.7	An Ciste Idirnáisiúnta d'Éirinn			4,650	4,650	2,650
A.8	Gnóthaí diaspóra			1,100	725	704
A.9	Teagmhasacht Covid			10,000	9,855	—
				117,654	**122,773**	**86,562**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas cláir (+/- 5% agus €100,000). Tá míniú tugtha cheana féin ar an difríocht i gcaiteachas riaracháin. Is mar gheall ar na nithe seo den chuid is mó a tharla an chuid eile den difríocht:

A.5 Tacaíocht do sheirbhísí tacaíochta eisimirceach Éireannach

Soláthar meastacháin €12.595 milliún; toradh €13.959 milliún

Ba mar thoradh ar ghluaiseachtaí díobhálacha airgeadra agus brúnna boilscitheacha a chuaigh i bhfeidhm ar thairbhithe na gclár tacaíochta d'eisimircigh sa Ríocht Aontaithe, sna Stáit Aontaithe agus i gcodanna eile den domhan a bhí caiteachas breise €1.364 milliún i gceist.

A.8 Gnóthaí diaspóra

Soláthar meastacháin €1.1 milliún; toradh €725,000

Tháinig an ganncaitheamh €375,000 chun cinn toisc go ndearnadh rómheastachán ar na cistí a bheadh de dhíth, lena n-áirítear maidir leis an gclár '*Back for Business*'.

Clár B Ár nIonad san Eoraip

				2022		2021
				Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
				€000	€000	€000
B.1	Riarachán – pá					
		Bunaidh	26,800			
		Forlíontach	688			
				27,488	27,376	24,945
B.2	Riarachán – neamhphá					
		Bunaidh	7,697			
		Forlíontach	217			
				7,914	7,489	5,892
B.3	Gníomhartha de bhun Theideal V de Chonradh an Aontais Eorpaigh			418	299	284
B.4	Rannpháirtíocht AE			1,215	1,647	1,014
B.5	Pearsanra na hÉireann in institiúidí AE agus in institiúidí idirnáisiúnta			3,000	3,228	2,295
				40,035	**40,039**	**34,430**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas cláir (+/- 5% agus €100,000). Tá míniú tugtha cheana féin ar an difríocht i gcaiteachas riaracháin. Is mar gheall ar na nithe seo den chuid is mó a tharla an chuid eile den difríocht:

B.3 Gníomhartha de bhun Theideal V de Chonradh an Aontais Eorpaigh

Soláthar meastacháin €418,000; toradh €299,000

Tháinig an gannchaitheamh €119,000 chun cinn mar gheall ar ranníocaíochtaí éigeantacha le AE a íocadh roimhe seo ó fho-mhírcheann B.3 ach atá á n-íoc anois ó fho-mhírcheann C.3, agus mar thoradh air sin, tá gannchaitheamh ann in B.3. Léireofar an t-athrú sin i bpróiseas buiséadach na bliana 2024.

B.4 Rannpháirtíocht AE

Soláthar meastacháin €1.215 milliún; toradh €1.647 milliún

Tháinig an caiteachas breise €432,000 chun cinn i gcomhthéacs Uachtaránacht na hÉireann ar Choiste na nAirí de Chomhairle na hEorpa ó mhí na Bealtaine go mí na Samhna 2022 agus maidir le AE50, clár imeachtaí chun ceiliúradh a dhéanamh ar 50 bliain de bhallraíocht na hÉireann de AE.

B.5 Pearsanra na hÉireann in institiúidí AE agus in institiúidí idirnáisiúnta

Soláthar meastacháin €3 mhilliún; toradh €3.228 milliún

Ba mar thoradh ar éilimh ar fhorchúiteamh a chuir ranna eile isteach go deireanach maidir leis an mbliain 2021 a bhí caiteachas breise €228,000 i gceist.

Clár C Ár Luachanna

				2022		2021
				Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
				€000	€000	€000
C.1	Riarachán – pá					
		Bunaidh	14,537			
		Forlíontach	373			
				14,910	14,849	13,578
C.2	Riarachán – neamhphá					
		Bunaidh	7,617			
		Forlíontach	217			
				7,834	7,415	6,124
C.3	Ranníocaíochtaí le heagraíochtaí idirnáisiúnta					
		Bunaidh	40,203			
		Forlíontach	67,000			
				107,203	106,509	35,226
				129,947	**128,773**	**54,928**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas cláir (+/- 5% agus €100,000). Tá míniú tugtha cheana féin ar an difríocht i gcaiteachas riaracháin. Is mar gheall ar na nithe seo den chuid is mó a tharla an chuid eile den difríocht:

C.3 Ranníocaíochtaí le heagraíochtaí idirnáisiúnta

Soláthar meastacháin €40.203 milliún; toradh €106.509 milliún

Sáraíodh an soláthar bunaidh faoi €66.306 milliún ar roinnt cúiseanna, go háirithe cinneadh a rinneadh chun tacaíocht shuntasach institiúideach a chur ar fáil do chobhsaíocht rialtas na hÚcráine agus rialtas na Moldóive; méadú ar ranníocaíochtaí éigeantacha na hÉireann leis na Náisiúin Aontaithe, i ndáil go príomha le costais choimeád na síochána, ar féidir leo athrú go suntasach; ranníocaíochtaí leis an tSaoráid Síochána Eorpach a bhí níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis, i bhfianaise ionradh na Rúise ar an Úcráin; agus cinneadh a rinneadh chun ranníocaíochtaí breise deonacha a chur ar fáil don Chúirt Choiriúil Idirnáisiúnta.

Clár D Ár Rathúnas

				2022	2021
			Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
			€000	€000	€000
D.1	Riarachán – pá				
	Bunaidh	23,400			
	Forlíontach	601			
			24,001	23,903	22,005
D.2	Riarachán – neamhphá				
	Bunaidh	8,595			
	Forlíontach	243			
			8,838	8,364	7,236
D.3	Éire a Chur Chun Cinn				
	Bunaidh	9,116			
	Forlíontach	(1,000)			
			8,116	7,941	6,404
D.4	Ranníocaíochtaí le heagraíochtaí náisiúnta agus idirnáisiúnta		3,229	3,511	3,454
			44,184	**43,719**	**39,099**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas cláir (+/- 5% agus €100,000). Tá míniú tugtha cheana féin ar an difríocht i gcaiteachas riaracháin. Is mar gheall ar na nithe seo den chuid is mó a tharla an chuid eile den difríocht:

D.3 Éire a Chur Chun Cinn

Soláthar meastacháin €9.116 milliún; toradh €7.941 milliún

Bhí gannchaitheamh €1.175 milliún i gceist mar gheall ar laghdú ar ghníomhaíochtaí cur chun cinn le linn 2022.

D.4 Ranníocaíochtaí le heagraíochtaí náisiúnta agus idirnáisiúnta

Soláthar meastacháin €3.229 milliún; toradh €3.511 milliún

Ba mar thoradh ar ranníocaíochtaí measúnaithe leis an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta a bheith níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis a bhí caiteachas breise €282,000 i gceist. Ní raibh leibhéal ranníocaíochtaí na hÉireann soiléir ach ag tús na bliana 2022.

Clár E Ár dTionchar

			2022		2021
			Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
			€000	€000	€000
E.1	Riarachán – pá				
	Bunaidh	21,150			
	Forlíontach	543			
			21,693	21,603	19,764
E.2	Riarachán – neamhphá				
	Bunaidh	43,257			
	Forlíontach	1,223			
			44,480	37,445	29,704
E.3	Seirbhísí eolais		2,402	1,827	1,863
			68,575	**60,875**	**51,331**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas cláir (+/- 5% agus €100,000). Tá míniú tugtha cheana féin ar an difríocht i gcaiteachas riaracháin. Is mar gheall ar na nithe seo den chuid is mó a tharla an chuid eile den difríocht:

E.3 Seirbhísí eolais

Soláthar meastacháin €2.402 milliún; toradh €1.827 milliún

Tháinig an gannchaitheamh €575,000 chun cinn toisc go raibh caiteachas laghdaithe ann ar fheachtais phoiblí Covid agus Bhreatimeachta a bhí beartaithe.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2022		2021
		Measta	Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000
1	Pasanna, víosaí agus seirbhísí consalachta eile	61,570	74,774	46,857
2	Aisíocaíochtaí ar airleacain aisdúichithe agus chothabhála	30	—	—
3	Aisíocaíochtaí CBL le misin taidhleoireachta	500	1,081	1,287
4	Ilghnéitheach	500	422	678
5	Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí	2,400	2,595	2,347
	Iomlán	**65,000**	**78,872**	**51,169**

Difríochtaí suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna le difríochtaí suntasacha i leithreasaí-i-gcabhair (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí leithreasaí-i-gcabhair €13.87 milliún níos mó ná an meastachán. Tá mínithe ar na difríochtaí leagtha amach thíos:

1 Pasanna, víosaí agus seirbhísí consalachta eile

Measta €61.57 milliún; réadaithe €74.774 milliún

Bhí an t-ioncam €13.2 milliún chun cinn de bharr go raibh méadú ollmhór ann ar líon na n-iarratas ar phas. De bharr gur seirbhís de réir éilimh í seirbhís na bpasanna, is deacair an leibhéal iarratas a gheofar i mbliain ar bith a thuar go cinnte.

3 Aisíocaíochtaí CBL le misin taidhleoireachta

Measta €500,000; réadaithe €1.081 milliún

Ba mar thoradh ar CBL a rabhthas ag súil leis agus aisíocaíochtaí ar cháin díolachán ó rialtais iasachta le misin thar lear a bheith níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis a bhí ioncam €581,000 chun cinn.

5 Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí

Measta €2.4 milliún; réadaithe €2.595 milliún

Bhí méadú €195,000 ann toisc go raibh fáltais níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis mar gheall ar chostais phárolla níos airde a d’eascair as comhaontuithe náisiúnta pá.

Nóta 5 Foireann agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2022	2021
Líon foirne ag deireadh na bliana	**2,253**	**2,059**

5.2 Pá

	2022 €000	2021 [a] €000
Pá	102,076	87,254
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	535	196
Liúntais eile	11,519	10,670
Ragobair	1,660	1,179
ÁSPC an fhostóra	7,648	6,066
Leas sóisialach/árachas sláinte eachtrach (misin)	4,089	3,795
Pá iomlán [b]	**127,527**	**109,160**

Nóta [a] Athluadh figiúirí comparáideacha 2021 ar mhaithe le leanúnachas le bunús na hanailíse sa bhliain 2022.

[b] Áirítear sa phá iomlán pá riarachán (A.1, B.1, C.1, D.1 agus E.1) agus na gnéithe pá d'fho-mhírcheann A.9 - Teagmhasacht Covid. Baineann an tsuim atá ar áireamh do phá i Nóta 1 agus Nóta 3 le fo-mhírchinn riaracháin amháin.

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is airde	
			2022	2021[a]
			€	€
Ard-dualgais, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	108	14	54,939	22,002
Liúntais eile	586	378	89,842	103,556
Ragobair	465	47	44,833	46,513
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin.	117	52	63,584	49,189

Nóta [a] Athluadh figiúirí comparáideacha 2021 ar mhaithe le leanúnachas le bunús na hanailíse sa bhliain 2022.

5.4 Foireann na Roinne de réir banda pá

Tá líon na bhfostaithe de chuid na Roinne a raibh a sochair iomlána fostaithe (lena n-áirítear bunphá, liúntais agus ragobair, gan ÁSPC an fhostóra agus costais phinsin an fhostóra a áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus a tháinig faoi gach banda €10,000 ó €60,000 ar aghaidh mar a leanas.

Bandaí pá (€)		**Líon na bhfostaithe**	
Ó	**Go**	**2022**	**2021**
20,000	59,999	1,093	967
60,000	69,999	100	71
70,000	79,999	95	86
80,000	89,999	64	58
90,000	99,999	57	46
100,000	109,999	56	57
110,000	119,999	36	36
120,000	129,999	36	36
130,000	139,999	24	17
140,000	149,999	15	13
150,000	159,999	16	11
160,000	169,999	12	12
170,000	179,999	5	2
180,000	189,999	3	10
190,000	199,999	9	2
200,000	209,999	2	2
210,000	219,999	4	—
220,000	229,999	1	1
230,000	239,999	—	2
240,000	249,999	1	—
250,000	259,999	1	1
260,000	269,999	1	—
270,000	279,999	—	1

5.5 Socruithe eile luach saothair

Athfhostaíodh beirt státseirbhíseach ar scor agus iad ag fáil pinsean státseirbhíse ar bhonn táille ag costas iomlán €3,565. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí, (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012 (2021: €67,133).

5.6 Ró-íocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2022 €	2021 €
Ró-íocaíochtaí	84	123,127	118,666
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	30	45,932	62,239

Rinneadh pleananna aisghabhála ró-íocaíochtaí i ndáil le seachtar, arbh ionann a luach agus €3,140, a aistriú chuig comhlachtaí rialtais eile le linn na bliana.

5.7 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Is mar a leanas a bhí sochair inchánach agus luach saothair an Oifigigh Cuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2022 €000	2021 €000
Bunphá	**213**	**203**

Níl luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse ar áireamh san fhigiúr thuas. Tá an tOifigeach Cuntasaíochta ina chomhalta den scéim aoisliúntais réamh-1995 do státseirbhísigh bhunaithe agus ní théann a theidlíochtaí scoir thar théarmaí caighdeánacha na scéime pinsean sin.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Costais chúitimh agus dlí

Íocaíochtaí/costais a tabhaíodh le linn na bliana

	Éilimh ó		Iomlán	Iomlán
	Fostaithe	Daoine den phobal	2022	2021
Líon na gcásanna	**1**	**11**	**12**	**10**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Costais dlí na Roinne féin	13	16	29	40
Íocaíochtaí a rinne an Roinn/a rinneadh thar a ceann				
Cúiteamh	15	91	106	5
Costais dlí	—	—	—	—
Costais eile	—	4	4	—
Iomlán 2022	**28**	**111**	**139**	**45**
Iomlán 2021	—	45	45	

6.2 Pionóis i ndáil le híocaíochtaí déanacha

	2022	2021
	€	**€**
Ús agus cúiteamh	**13,532**	**8,936**

6.3 Ráiteas Sheirbhís na bPasanna faoin gcostas oibriúcháin [a]

		2022
		Toradh
	€000	€000
Caiteachas díreach		
Costais phárolla		
Foireann Bhuan	19,860	
Foireann Shealadach	8,867	28,727
Leabhair phas agus cártaí pas		16,264
Costais oibriúcháin oifige		8,703
Postas agus teileachumarsáid		4,127
Costais oibriúcháin eile		731
Costais áitribh agus fóntais		697
Taisteal agus cothú		44
Iomlán [b]		**59,293**

Nóta [a] Clúdaítear sa ráiteas seo costais dhíreacha (e.g., postas, costais fóntais foirgnimh, costais oibriúcháin etc.) a tabhaíodh in oifigí na bpasanna. Ní áirítear ann aon leithdháileadh costas indíreach a tabhaíodh sna seirbhísí lárnacha, e.g., TFC, AD, airgeadas, seirbhísí corparáideacha, etc.

[b] Áirítear sna costais iomlána costais a bhaineann le fo-mhírcheann A.9 - teagmhasacht Covid, €9.855 milliún sa bhliain 2022. Cruthaíodh an fo-mhírcheann sin d’fhonn cuidiú leis an Roinn riaráistí pasanna a tháinig chun cinn mar gheall ar phaindéim Covid-19 a ghlanadh.

Aguisín A Cuntais Comhlachtaí agus Cistí faoi choimirce na Roinne Gnóthaí Eachtracha

Liostaítear sa tábla seo a leanas na comhlachtaí agus na cistí atá faoi choimirce na Roinne agus ar ina leith atá oibleagáid ar an Roinn ráitis airgeadais a chur i láthair. Léirítear ann, amhail deireadh mhí an Mhárta 2023, an tréimhse lena mbaineann na ráitis airgeadais iniúchta dheireanacha agus an dáta a cuireadh faoi bhráid an Oireachtais iad.

Comhlacht / ciste roinne	Tréimhse dheireanach cuntasaíochta	Dáta na tuarascála iniúchta	Dáta a fuair an Roinn í	Dáta a cuireadh faoi bhráid an Oireachtais í
Coimisiún na hÉireann-na Stát Aontaithe um Malartú Oideachasúil ("Coimisiún Fulbright) [a]	1 Deireadh Fómhair 2021 – 30 Meán Fómhair 2022	7 Márta 2023	7 Márta 2023	7 Márta 2023

Nóta [a] Cuireann an Roinn deontas bliantúil ar fáil do Choimisiún Fulbright, atá á mhaoiniú ag Rialtais na hÉireann agus ag Rialtas na Stát Aontaithe agus a thacaíonn le staidéar, taighde, múineadh agus gníomhaíochtaí oideachais eile idir Éirinn agus na Stáit Aontaithe. Faigheann an Coimisiún maoiniú bliantúil ón Roinn agus maoiniú breise ó fhoinsí eile.